

BODEM - INLEIDING

Conform het Bodemsaneringsdecreet van 22 februari 1995 wordt “bodem” gedefinieerd als het vaste deel van de aarde met inbegrip van het grondwater, en de andere bestanddelen en organismen die er zich in bevinden. Deze definitie wordt ook in het kader van dit document gehanteerd.

Bodemonderzoeken worden uitgevoerd om kwalitatieve en/of kwantitatieve eigenschappen van de bodem te bepalen. De bodem kan verontreinigd zijn door verschillende inrichtingen en activiteiten. Een uitgebreid overzicht wordt gegeven in het Vlarebo. Bodemverontreiniging kan zowel lokaal als verspreid optreden.

Teneinde de consequenties van een verontreiniging te kunnen bepalen is het belangrijk deze zo goed mogelijk te karakteriseren. Een dergelijke karakterisering kan bekomen worden door bestudering van kaartmateriaal, beschikbare rapporten en studies, door directe metingen in het veld en door karakterisering van monsters van bodemcomponenten in het laboratorium. Bij dit laatste is monsterneming, dus de wijze waarop en de omstandigheden waaronder het monster is verkregen, uiterst belangrijk.

Het nemen van representatieve monsters is in het kader van elk soort bodemonderzoek één van de belangrijkste aspecten. Het is daarom ook noodzakelijk om een reeks richtlijnen te volgen die dergelijke monsterneming mogelijk maken.

In dit document worden dergelijke richtlijnen vastgelegd. Aan de hand van de monsters kunnen zowel op het veld als door onderzoek in het laboratorium veel gegevens worden verkregen over de samenstelling, de opbouw en de kwaliteit van de bodem en over de wijze waarop de verontreiniging zich verspreidt.

In de bodem kan men verschillende fasen onderscheiden die elk een eigen specifieke monsternemingstechniek en – conservering vereisen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

- vaste fase: vaste deel van de bodem met daaraan gebonden stoffen
- vloeibare fase: grondwater met daarin opgeloste, geëmulgeerde of gesuspendeerde stoffen
- bodemvocht: vocht dat zich in de poriën bevindt in de onverzadigde zone
- gasfase: bodemlucht (lucht aanwezig in de poriën in de onverzadigde zone)
- waterbodems

Voor een gedetailleerde omschrijving van de hierboven omschreven fasen wordt verwezen naar de literatuur.

Elke fase kent zijn eigen onderzoeks- en bemonsteringstechniek zodat men voor “Bodem” volgende indeling, die verder in dit document zal gehanteerd worden, kan bekomen:

- grond
- grondwater
- bodemvocht
- bodemlucht
- waterbodems